

Et helsevalg

Høyre har konkrete forslag til forbedring av helsevesenet, slik at vi både kan fange opp folks problemer tidligere og gi alvorlig syke bedre helsetjenester. I denne teksten vil jeg presentere noen av forslagene våre.

Norge har et godt helsevesen der de fleste får hjelp uavhengig av status og inntekt. Samtidig er det slik at mange av dem som har størst behov for hjelp, ikke får det de har krav på. Verken rusavhengige eller personer med psykiske helseplager får god nok hjelp. Pasienter med kreft opplever at det tar for lang tid å få diagnose, og mangler tilgang på nyere behandlingsmetoder.

Bedre styring og mindre mellomledd

Først og fremst vil vi etablere en operativ helse- og sykehusplan. Den skal inneholde blant annet minimumskrav til hvilke nøkkelfunksjoner som må være i de ulike sykehustypene og landsdelene. Planen er viktig for å sikre en nasjonal samordning i de ulike sykehustypene og landsdelene, og av viktige funksjoner, for eksempel IKT-infrastruktur. Planen må gi oversikt og prioritering over større investeringer og behov for nye sykehus. Den skal utarbeides etter faglige innspill, i samarbeid med lokale myndigheter og sykehusene, og vedtas av Stortinget. Dette vil gi større åpenhet i helsepolitikken og veie opp for det demokratiske underskuddet i dagens modell.

Det er i overkant av 20 helseforetak i Norge. Vi ønsker å gjøre dem mer selvstendige. Når Stortinget har trukket opp rammene gjennom en nasjonal helse- og sykehusplan, vil sykehusene drive virksomheten innenfor denne, og de regionale helseforetakene kan avvikles. Dette vil innebære mer ansvar til de lokale foretakene og noe nasjonal koordinering av eksempelvis IKT-satsing og sykehusbygg.

Styrket kvalitet

Grunntanken bak fritt sykehusvalg var både å redusere ventetider og sikre åpenhet om kvalitet. Dette er bare halvveis gjennom-

ført. Høyre ønsker økt åpenhet om kvaliteten ved sykehusene, både ved å sikre åpenhet rundt resultatene fra kvalitetsundersøkelser og å stille krav om kvalitets-sertifisering av alle sykehus. Vi ønsker også å opprette en undersøkelseskomisjon for helsevesenet, for å sikre at vi lærer av feil og uønskede hendelser.

Fritt behandlingsvalg

Generelt er ikke norsk helsetjeneste preget av kø og venting. Likevel venter om lag 260 000 av oss på time til utredning, behandling eller kontroll. Ventetiden er i gjennomsnitt 71 dager. De aller fleste i helsekøen venter

på dagbehandling eller poliklinisk behandling. Andre som venter, er i dyp krise. De venter på psykiatrisk behandling, plass på avrusningsklinikker, undersøkelser eller behandling av kreft.

Derfor ønsker Høyre å ta i bruk private helsetilbud for å gi pasienter rett til behandling, mens det offentlige skal ta regningen. Dette vil bety at pasienter som i dag får rett til utredning eller behandling fritt kan benytte alle forhåndsgodkjente institusjoner i Norge som tilbyr tjenesten. Pasientene har rett på utredning eller behandling, og det offentlige skal dekke kostnaden ved dette.

Bedre pasientrettigheter

Høyre vil bedre pasientrettighetene. Syke pasienter trenger helsetjenestens bistand til å orientere seg og må ha solide rettigheter som gir dem alternativer dersom helsetjenesten ikke leverer det de har krav på. Derfor vil Høyre at alle alvorlig syke pasienter skal ha rett til en pasientkoordinator, en lege eller sykepleier som kan hjelpe dem igjennom pasientforløpet. Høyre vil også at pasienter som har fastsatte forløpsfrister, eksempelvis 20-dagersfristen for påbegynt behandling av kreft, skal få dette som en rettighet. Da har de muligheter til å ta med seg retten og få behandling andre steder, dersom deres sykehus svikter. Det har de ikke i dag.

Helse – et politisk valg

En solid offentlig helsetjeneste bygger på innbyggernes tillit. Da må vi ha en styring av sykehusene som gir åpenhet om hvem som har ansvar for hva. Vi må ha mer åpenhet rundt prioriteringene og hvilke kvalitetskrav som stilles til sykehusene, og hvilke rettigheter pasientene har. Da må vi ha politikere som åpner opp for nye ideer og bedre løsninger i Helse-Norge. Mye er bra – men mye kan bli bedre.

Bent Høie

bent.hoie@stortinget.no

Bent Høie (f. 1971) er nestleder i Høyre og leder av Stortingets helse- og omsorgskomite.

Mottatt 25.6.2013 og godkjent 27.6.2013. Medisinsk redaktør Hanne Støre Valeur.